

บทที่ 10

ความแตกต่างด้านประสมการณ์ และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

ดังที่ได้ทราบจากในบทที่ 9 แล้วว่า สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของแองโกลอเมริกานั้นมีมากมายและแตกต่างกันไป สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรเหล่านี้ได้ถูกนำมาใช้และมีอยู่บ่อยครั้งที่ถูกใช้อย่างฉะฉาน หึ่งนี้ขึ้นอยู่กับว่าคุณคณอยู่ใช้ทรัพยากรเหล่านั้นมีวัฒนธรรมและประสมการณ์อย่างใด นอกจากนั้นประสมการณ์ในโลกใหม่ซึ่งมีอายุน้อยมากเมื่อเทียบกับวัฒนธรรมของโลกเก่ายังไม่ได้เริ่มต้น ณ ที่แห่งเดียว แต่เกิดขึ้น ณ อย่างน้อยที่สุด 5 บริเวณด้วยกัน ซึ่งแต่ละบริเวณนั้นคือที่ชาวยุโรปได้เข้าไปตั้งถิ่นฐานเป็นครั้งแรก

ผลที่เกิดขึ้นจากการที่ชาวยุโรปเข้าไปตั้งถิ่นฐานในแองโกลอเมริกานั้น ไม่ใช่ผลของประชาชนและแดนดินอย่างเดียว แต่ปัจจัยที่สามคือเวลาที่เกิดขึ้นก็นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญไม่น้อย เวลาในที่นี้นับว่าเป็นเวลาที่เหมาะสมมากเพราะเป็นช่วงเวลาที่แนวความคิดและเทคโนโลยีก้าวหน้า ดังนั้นจุดประสงค์ของบทที่ 10 นี้คือเพื่อแสดงให้เห็นถึงประสมการณ์ในเชิงประวัติศาสตร์ ไม่ว่าจะ เป็นความสำคัญของปัจจัย ด้านเวลา ทัศนคติ สภาพทางประชากร และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในกระบวนการพัฒนาประเทศที่เกิดขึ้นในประเทศทั้งสองของทวีปแองโกลอเมริกา

การตั้งถิ่นฐานครั้งแรก

ชนชาติที่เข้ามาสำรวจแองโกลอเมริกาคั้งแรก ได้แก่ชาวสเปน โปรตุเกส และฝรั่งเศส ชาวสเปนนั้นเป็นชนผิวขาวกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานถาวรที่เซนต์ออกัสติน รัฐฟลอริดา ปี 1565 และอยู่มาจนถึง ค.ศ. 1819 (เว้นช่วงสั้น ๆ ที่อังกฤษเข้ามาครอบครองระหว่างปี 1763 ถึง 1783 เท่านั้น) แม้ว่าชาวสเปนจะเข้ามาครอบครอง

พลอริกาอยู่เป็นเวลานาน แต่ก็ไม่สามารถสร้างสังคมที่เจริญรุ่งเรืองที่จะเผยแพร่ หรือปลูกฝังวัฒนธรรมเข้าไปยังดินแดนในตอนที่ ซึ่งติดกับในละตินอเมริกา

การตั้งถิ่นฐานถาวรที่นับว่าเป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมแบบอเมริกันครั้งแรก คือการตั้งถิ่นฐานที่เจมส์ทาวน์ โดยชาวอังกฤษในปี ค.ศ. 1607 และการตั้งถิ่นฐานของชาวฝรั่งเศสที่ควิเบคใน ค.ศ. 1608 ต่อจากนั้นก็มีการตั้งถิ่นฐานที่ฟลิ้ม (ชาวอังกฤษ ปี 1620) และนิวออร์ก (ชาวคัทซ์ ปี 1625) ชาวเยอรมันและสแกนดิเนเวียก็ได้อพยพมาอยู่ในโลกใหม่เช่นกัน แต่วัฒนธรรมที่ได้ปลูกฝังอย่างแน่นหนาที่สุดบนดินแดนใหม่มีแต่วัฒนธรรมของอังกฤษเท่านั้น ทั้งนี้เพราะชาวอังกฤษได้อพยพเข้ามาเป็นจำนวนมากกว่าเพื่อนและเข้าควบคุมกระบวนการพัฒนาต่าง ๆ ทุกรูปแบบตามแนวอาณานิคมของวัฒนธรรมชาวอังกฤษจะมีต่อวัฒนธรรมใหม่ของอเมริกันก็ตาม เราไม่ควรมองข้ามอิทธิพลของวัฒนธรรมชาวพื้นเมืองอเมริกัน (American Indians) ชาวแอฟริกัน ชาวเอเชีย หรือพวกยุโรปอื่น ๆ (เช่นชาวฝรั่งเศสในควิเบค) ที่มีต่อวัฒนธรรมอเมริกัน

การโยกย้ายความคิดแบบยุโรป

การอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานครั้งแรกในโลกใหม่เกิดขึ้นในระยะเดียวกันกับนโยบายการแพร่ขยายอาณาเขตของประเทศในยุโรป ซึ่งก็ได้แสดงออกมาในลักษณะของการหาอาณานิคม สถาปนาสังคม การเมือง และเศรษฐกิจในยุโรป เป็นใจให้เกิดการอพยพผู้คนและการตั้งอาณานิคมมาก แนวความคิดแบบยุโรปที่ยึดมั่นในความเท่าเทียมกันในสายตาของกฎหมายถูกนำมาใช้ในอาณานิคม พร้อม ๆ กับความพยายามที่จะต่อสู้เพื่อความอยู่รอด ผู้อพยพเหล่านี้สนับสนุนความเสมอภาคในสังคม การค้าขายซึ่งเป็นกิจกรรมที่เป็นที่ยอมรับและนำผลกำไรมาให้ในยุโรปเป็นที่นิยมกันมากในอาณานิคมใหม่ ผู้ที่อพยพมาใหม่จำนวนไม่น้อยที่ถูกส่งมาโดยบริษัทการค้าที่มุ่งหากำไรในโลกใหม่แห่งนี้

ลักษณะเศรษฐกิจในสมัยเริ่มแรก

อาณานิคมยุโรปยังคงยึดตัวหากอยู่ที่ชายฝั่งแอตแลนติกอยู่ราว 200 ปี บริษัทที่สนับสนุนให้มีการตั้งถิ่นฐานในระยะแรก เช่นบริษัทลอนดอนที่เจมส์ทาวน์ มี

จุดประสงค์หลักที่จะแสวงหาผลกำไร โดยตั้งความหวังว่าจะพบแหล่งแร่ธาตุที่ร่ำรวย แต่เมื่อประจักษ์ว่าไม่มีทั้งแหล่งทองและเงินเลย จึงทำให้อาณานิคมในแองโกลอเมริกา ในระยะแรกไม่ได้รับการสนับสนุนให้ขยายขยายเข้าไปตั้งถิ่นฐานในตอนในแผ่นดินมาก เท่ากับในกรณีของละตินอเมริกาสมัยต้นคริสต์ศตวรรษที่ 16 พร้อมกันนั้นก็จำกัดมองหา แหล่งแสวงหาผลกำไรใหม่โดยการปลูกพืชการค้าทดแทน เช่น ยาสูบ ฝ้าย ข้าว และกรรม รวมทั้งการประมงและการทำป่าไม้ด้วย

เทคโนโลยีทางการขนส่งส่งเสริมให้มีการส่งผลิตโดยทางน้ำไม่ว่าจะด้วย ลาน้ำหรือชายฝั่งมหาสมุทรก็ตาม การขนส่งแบบนี้ช้าและมีค่าใช้จ่ายสูงเมื่อเทียบกับการขนส่งในปัจจุบัน แต่ในสมัยนั้นนับว่าเป็นวิธีการขนส่งที่ดีกว่าและถูกกว่าการขนส่ง ทางบกที่ต้องใช้สัตว์หรือแรงคนลากจูงพาหนะมากที่เดียวแม้แต่ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 การขนส่งทางน้ำเพื่อขนสินค้าเหล็ก 1 ตัน ข้ามมหาสมุทรแอตแลนติกไปยังอังกฤษก็ยังมี ราคาถูกกว่าขนทางบกระยะทางเพียง 100 ไมล์ ด้วยเหตุที่การขนส่งทางน้ำมีความสำคัญ มากนี้เองทำให้ที่ตั้งของเมืองสำคัญ ๆ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการค้า การเดินทางอยู่ ชายฝั่งทั้งสิ้น โรงงานใหญ่เพื่อการค้าก็มักจะถูกกำหนดอยู่เฉพาะในบริเวณที่สามารถ ขนส่งผลิตออกไปทางน้ำได้ เช่น บริเวณแม่น้ำเจมส์ในเวอร์จิเนีย โรงนาที่อยู่ลึก เข้าไปตอนในเป็นโรงนาผืนเล็ก ๆ ของชาวไร่ชาวนาที่ผลิตพืชผลเพื่อยังชีพเท่านั้น ซึ่งรวมไปถึงพวกชาวไร่แถบพิตคอนต์ในเวอร์จิเนียและนอร์ธแคโรไลนาด้วยซึ่งอยู่เข้าไป ตอนในแผ่นดิน และเมื่อถูกทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยวนาน ๆ เขาก็สร้างวัฒนธรรมเฉพาะ ของตนเองขึ้นมาใหม่ที่เรารู้จักว่า วัฒนธรรมแบบแอปเปอะเลเซียน ในนิวอิงแลนด์ซึ่งเน้น การประมงและการป่าไม้เพื่อการค้าก็ตั้งที่พาดการขนส่งทางชายฝั่งมาก ถ้าหากว่ามีการ ค้นพบแร่ธาตุในตอนในแผ่นดินกระบวนการตั้งถิ่นฐานคงจะต่างไปจากนี้มาก การขนส่ง ทางบกอาจจะสำคัญมากกว่านี้ เพราะแม้จะมีค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูงแต่ก็คงจะคุ้มกับมูลค่า ของแร่ทองหนวน้ำหนัก

ความสนใจของชาวฝรั่งเศส

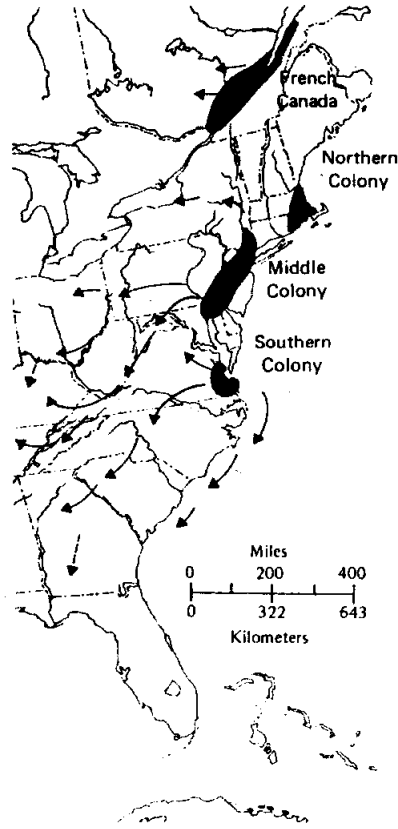
ชาวฝรั่งเศสสนใจในการค้าขายขนสัตว์ (fur) มาก ขนสัตว์เป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูงมากพอที่จะชดเชยกับค่าขนส่งทางบกที่มีราคาแพงได้ การค้าขายขนสัตว์นี้ดึงดูดความสนใจของคนจำนวนหนึ่งให้เข้าไปตั้งถิ่นฐานตอนในแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากว่าการรวบรวมสินค้าประเภทนี้มักกระทำโดยชาวอินเดียนพื้นเมืองเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงไม่จำเป็นที่คนจำนวนมากจะต้องเข้าไปตั้งถิ่นฐานเหมือนกับการทำไร่ขนาดใหญ่เพื่อการค้า พอลง ค.ศ. 1700 อาณาบริเวณที่เรียกว่านิวฟรานซ์ หรือฝรั่งเศสใหญ่มีขนาดใหญ่โตเกินกว่าที่คนฝรั่งเศสเองจะเข้าไปครอบครองได้ คนฝรั่งเศสมีอยู่ประปรายบริเวณอ่าว Fundy Acadia (Nova Scotia) และริมฝั่งแม่น้ำเซนต์ลอเรนซ์ (จากควิเบคถึงมอนทรีออล) คนฝรั่งเศสต่างจากรัฐบาลฝรั่งเศสมากเพราะไม่ได้กระตือรือร้นที่จะยึดครองอาณานิคมแต่ประการใด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการที่จะทำการเกษตรเพื่อการค้าในแถบนี้เป็นไปเกือบไม่ได้เนื่องจากอากาศหนาวจัด การประมงเป็นอาชีพหลักในบางบริเวณ เช่นแถบเกาะ Prince Edward และ St. Jean การค้าขนสัตว์และเข้าไปสำรวจตอนในแผ่นดินทำให้คนฝรั่งเศสอ้างสิทธิเหนือดินแดนอันกว้างใหญ่ซึ่งในภายหลังกลายเป็นปัญหาที่จะยึดครองเอาไว้ได้ เพราะชาวยุโรปจะไปจับจองตั้งถิ่นฐานหรือประกอบอาชีพใด ๆ ที่ถาวร ผลที่สุดอาณาบริเวณที่เรียกว่านิวฟรานซ์ก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอังกฤษใน ค.ศ. 1763

การตั้งถิ่นฐานอย่างถาวรในบริเวณศูนย์กลางต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพนั้นใช้เวลากว่าหนึ่งศตวรรษในช่วงแรกที่มีการตั้งถิ่นฐาน ณ บริเวณต่าง ๆ นี้เองที่ความแตกต่างของลักษณะเฉพาะแคภูมิภาคของแองโกลอเมริกาเริ่มปรากฏขึ้น ซึ่งเราจะได้กล่าวถึงภูมิภาคที่สำคัญ 5 ภูมิภาคในระยะตั้งถิ่นฐานตามลำดับต่อไปนี้ (ดูรูป 10.1)

เกษตรกรรมได้ พลังงานที่ใช้ในโรงงานคือพลังงานจากน้ำ การขนส่งวัตถุดิบและสินค้าต่าง ๆ ทำโดยทางทะเล หลังจากการประกาศอิสรภาพโรงงานอุตสาหกรรมของนิวอิงแลนด์เป็นคู่แข่งที่สำคัญของอุตสาหกรรมจากยุโรป และพร้อม ๆ กับการพัฒนา คำนอุตสาหกรรมนี้ได้นำไปสู่วิธีการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศโดยการตั้งกำแพงภาษีขาเข้า

2. อาณานิคมทางภาคใต้ ประชาชนทางภาคใต้ใช้ชีวิตต่างไปจากคนทางภาคเหนือแถบนิวอิงแลนด์มาก เกษตรกรรมแบบไร่ขนาดใหญ่คือกิจกรรมหลัก ที่ผลิตสินค้าที่ปลูกได้แก่ยาสูบ ฝ้าย ไร่ข้าวโพด ไร่ฝ้าย ไร่ถั่ว และฝ้าย เกษตรกรที่อยู่ตอนในแผ่นดินที่ห่างทางทิศค่อนกับภายนอกกว่าก็ปลูกพืชเล็ก ๆ น้อย ๆ พอเลี้ยงตนเอง ที่โคสะทวอกแก่การขนส่งก็มีการทำไร่ขนาดใหญ่เพื่อการค้า เกษตรกรรมเพื่อการค้าที่เกิดขึ้นในภูมิภาคนี้มีระบบที่ต่างไปจากที่อื่นมากทั้งค่านที่เกี่ยวกับที่ตั้ง สังคม และลักษณะการประกอบการ คำว่า plantation ซึ่งเดิมหมายถึงเพียงแค่การตัดโค่นต้นไม้ปรับที่ดิน ตอนนี้ได้กลายเป็นระบบการเกษตรที่ต้องอาศัยแรงงานมากเกินกว่าที่สมาชิกในครอบครัวจะทำได้เองทั้งหมด แรงงานที่ใหม่ทั้งแรงงานที่ทำสัญญาว่าจ้างกันและแรงงานจากทาส นอกจากนั้นยังต้องมีผู้จัดการบริหารงานที่สามารถควบคุมคนงานจำนวนมากได้ รูปแบบของ plantation จึงเปลี่ยนไปเป็นเกษตรกรรมขนาดใหญ่ มีการแบ่งแรงงานระหว่างผู้ที่ใช้แรงงานกับผู้จัดการ มีความแตกต่างกันในค่านสังคม การใช้ประโยชน์ และการออกแบบอาคารที่ใช้

ความร่ำรวยของภาคใต้วางมาจากเกษตรกรรมเพื่อการค้าโดยส่งสินค้าไปยังยุโรป ด้วยเหตุนี้เองในภาคใต้จึงไม่ต้องการระบบการตั้งกำแพงภาษี ซึ่งผิดกับพ่อค้าในนิวอิงแลนด์ เพราะกำแพงภาษีดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อการค้าขายของชนก็ได้ นอกจากเรื่องความคิดเห็นที่ต่างกันเกี่ยวกับภาษีแล้วคนภาคใต้อีกกับคนภาคเหนือยังมีความเห็นต่างกันในเรื่องการแบ่งแยกชนชั้นทางสังคมอีกด้วย ในขณะที่คนภาคเหนือเชื่อในความเสมอภาคของทุกคนในภาคใต้จำเป็นต้องใช้แรงงานทาสในการเกษตรขนาดใหญ่ของตน

รูป 10.1 ศูนย์กลางการตั้งถิ่นฐานในระยะแรกเริ่ม

1. นิวอิงแลนด์ เป็นบริเวณที่กิจกรรมการค้าสำคัญที่สุด เกษตรกรรมมีบ้างแต่พอเลี้ยงประชาชน ไม่มีการเกษตรเพื่อการค้าแต่อย่างใด นอกจากการค้าแล้ว ยังมีการประมงและการทำป่าไม้ซึ่งนำความร่ำรวยมาสู่ภูมิภาคดังกล่าว ไม้สนสีขาวให้ประโยชน์ในการนำมาสร้างเรือและเพื่อการก่อสร้างทาง ๆ ปลาคอดที่มีอยู่มากมาย นอกชายฝั่งก็เป็นสินค้าที่ค้ำขายอย่างหนึ่ง ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้บวกกับความร่ำรวยจากการค้าขายแลกเปลี่ยน ทำให้นิวอิงแลนด์มีเงินทุนและเริ่มมีบริษัทรุการค้าเกิดขึ้นเร็วกว่าภูมิภาคอื่น พอถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 เงินทุนดังกล่าวมีมากพอที่จะนำลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมในระยะเริ่มแรก ตลอดจนในกิจการต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับ

การประกอบการ เกษตรแบบไร่นาคาใหญ่เพื่อการค้านี้เริ่มจากบริเวณชายฝั่งเวอร์จิเนียไปถึงแมริแลนด์ และลงไปทางใต้ยังชายฝั่งต่าง ๆ จนจกจอร์เจียเข้าไปในดินแดนตอนในเป็นไร่นาคาเล็กซึ่งเจ้าของที่ดินประกอบการเอง ต่อมาหลังคริสต์ศักราช 1800 เมื่อมีการปรับปรุงกระสวยบินผ้ายี่ห้อมีประสิทธิภาพที่ยิ่งขึ้นและชาวไร่สามารถหาซื้อเป็นเจ้าของโคทั่ว ๆ ไป การทำไร่นาคาใหญ่ก็ไค้ขยายลงไปถึงภาคใต้ตอนล่างโดยทั่ว ๆ ไป อาจกล่าวไค้ว่าการทำไร่นาคาใหญ่เพื่อการค้านี้จะพบในบริเวณที่เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐานเพื่อการเกษตร วัฒนธรรมแบบ plantation ไค้มีอิทธิพลต่อสังคม เศรษฐกิจ และวิถีทางการเมืองของภาคใต้ตอนล่างของสหรัฐมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

3. อาณานิคมบริเวณตอนกลาง บริเวณตอนกลางในที่นี้ไค้แก่นิวเจอร์ซีย์ เพนซิลเวเนีย และบางส่วนของนิวเจอร์ซีย์และแมริแลนด์ ภูมิภาคนี้มีลักษณะต่างไปจากนิวอิงแลนด์และภาคใต้ กล่าวคือมีผู้คนจากที่ต่าง ๆ มากมายเข้ามาอยู่รวมกัน มีทั้งคนอังกฤษ คีช เยอรมันและสวีต นอกจากนั้นอาชีพที่สำคัญยังไม่ใช่เกษตรกรรมแบบภาคใต้หรือการทำการประมงและป่าไม้แบบนิวอิงแลนด์ อย่างไรก็ตามแถบตอนกลางนี้เองที่กลายเป็นศูนย์กลางของประชาชน และความคิดใหม่ ๆ เพราะมีที่ตั้งอยู่ ณ จุดที่ผู้คนที่จะอพยพไปทางใต้สู่แอปปะเลเชียน หรืออพยพไปทางตะวันตกสู่ลุ่มน้ำโอไฮโอ หรือจะไปสู่ภาคตะวันตกกลางจะต้องมาเริ่มต้นการเดินทาง ณ จุดนี้ คนในแถบนี้ใช้ข้าวโพคของชาวอเมริกันอินเดียนเพื่อเลี้ยงสุกรและโค ซึ่งต่อมามีผู้นำไปใช้กันแพร่หลายในตะวันตกกลาง (the Midwest ซึ่งหมายถึงรัฐแถบมินเนโซตา วิสคอนซิน อิลลินอยส์ อินเดียนา เป็นต้น) นอกจากนั้นคนในแถบนี้ยังผลิตเครื่องมือเครื่องไม้ ปืน เหวียน และนำเหล็กที่พบในภาคตะวันออกของเพนซิลเวเนียมาใช้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยบางคนอาจไค้คิดว่าอาณานิคมบริเวณตอนกลางนี้จะมีลักษณะผสมผสานระหว่างอาณานิคมภาคใต้กับภาคเหนือเข้าด้วยกัน แต่ที่จริงไม่เป็นอย่างนั้น

4. บริเวณลุ่มน้ำเซนต์ลอเรนซ์ตอนล่าง แม้ว่าวัฒนธรรมของอังกฤษจะมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมแคนาดามากก็ตาม แต่ก็ทำให้เป็นวัฒนธรรมเดี่ยวเท่านั้นที่มีบทบาท

ถึงกล่าว ที่จริงแล้ววัฒนธรรมหลายอย่างของแคนาดาส่งผ่านมาจากสหรัฐอเมริกาที่หนึ่ง
 อย่างไรก็ตามจุดรวมของการตั้งถิ่นฐานในแคนาดาเป็นย่านของชาวฝรั่งเศสที่อยู่ตามลุ่มน้ำ
 เซนต์ลอเรนซ์ตอนล่าง ระหว่างมอนทรีออลและควิเบก ชาวฝรั่งเศสได้แยกย้ายกันอยู่
 ตามที่ต่าง ๆ ในฐานะผู้ตั้งจับสัคว์เพื่อเอชอนส์คว์ เป็นพ่อค้า และมิชชันนารี จำนวน
 ชาวฝรั่งเศสเหล่านี้มีน้อยมากเพื่อเทียบกับพื้นที่อันกว้างใหญ่ของแคนาดาและลุ่มน้ำ
 มิชซิสซิปปี บริเวณเคียวที่วัฒนธรรมฝรั่งเศสถูกฝังตัวไว้อย่างแน่นเหนียวคือบริเวณ
 ลุ่มน้ำเซนต์ลอเรนซ์ตอนล่างเท่านั้น วัฒนธรรมของฝรั่งเศสมีอิทธิพลต่อชาวชนบทผู้
 คอนข้างเคร่งครัดคือระเบียบประเพณี และเมื่อกลายมาเป็นวัฒนธรรมของชาวเมือง
 ก็ให้ภาพพจน์ที่เด่นชัดแตกต่างไปจากชาวเมืองกลุ่มอื่น ๆ มาก ปัญหาของชาวฝรั่งเศส
 ในมณฑลควิเบกที่ต่างไปจากชาวแคนาดาเชื้อสายอังกฤษในที่อื่น ๆ ทำให้รัฐบาล
 แคนาดาต้องระมัดระวังเกี่ยวกับการเมืองมากเพื่อไม่ให้เกิดการแตกแยกกันระหว่าง
 คนในประเทศเดียวกันขึ้นมาได้

5. บริเวณแอมแปเลเซียงทอปี้ แม้ว่าบริเวณภาคใต้ของแอมแปเลเซียง
 จะไม่ใช่บริเวณที่มีการตั้งถิ่นฐานตั้งแต่เริ่มแรกเช่นเดียวกับ 4 ภาคแรกที่เรากำลังกล่าวมาแล้ว
 ก็ตาม แต่เนื่องจากว่าบริเวณดังกล่าวมีลักษณะทางวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากที่อื่นก่อตัวขึ้น
 และได้แพร่หลายไปยังที่อื่นด้วย ดังนั้นจึงเป็นบริเวณที่ถูกแยกออกมาพิจารณาต่างหาก
 อีกบริเวณหนึ่ง บริเวณนี้ครอบคลุมเนื้อที่จากเวอร์จิเนียและเวสต์เวอร์จิเนียลงไปทางใต้
 รวมไปถึงเทือกเขาลูริจจ์และเขตที่เรียกว่า the Ridge and Valley ทั่วภูมิภาค
 ถึงกล่าวว่ามีผู้เข้าไปตั้งถิ่นฐานในระยะแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 18 ผู้ที่อพยพเข้าไปเป็น
 ลูกหลานของผู้อพยพรุ่นแรกซึ่งเป็นชาวสกอต - ไอร์แลนด์ และอังกฤษ ซึ่งเดิมอยู่
 บริเวณอาณานิคมตอนกลางต่อมาได้อพยพลงไปทางใต้ตามแนวพิตมอนต์และหุบเขา
 แอมแปเลเซียง และลงไปทางตะวันตกสู่ที่ราบสูงทางตะวันออกของเพนเนลซี เคนตักกี
 และตะวันตกของเวอร์จิเนีย ผู้อพยพเหล่านี้เป็นผู้เฉลียวฉลาดปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์
 ใต้ และกล้าหาญ ที่จริงแล้วคนกลุ่มนี้ได้อพยพเข้าไปอยู่ในบริเวณที่สูงในภาคใต้ก่อนที่จะ

มีการอพยพครั้งใหญ่ไปยังภาคตะวันออกเฉียงและภาคใต้ตอนล่างเสียอีก ผู้บุกเบิกเหล่านี้ได้เริ่มทำไร่ขนาดเล็ก ๆ เพื่อหาเลี้ยงชีพ เป็นไร่ขนาดเล็กอิสระเจ้าของทำเองโดยไม่มีทาส ดังนั้นจึงเป็นลักษณะพิเศษของแอปเปอะเลเซียนตอนใต้ที่ต่างไปจากภาคใต้ตอนล่าง แม้กระทั่งในปัจจุบันนี้บริเวณแอปเปอะเลเซียนตอนใต้ก็ยังคงเป็นไร่ขนาดเล็ก ๆ และมีคนผิวขาวเกือบทั้งสิ้น

ในบริเวณที่อยู่โคคเคียวของเทือกเขาแอปเปอะเลเซียน วัฒนธรรมที่แตกต่างออกไปไค้ค่อย ๆ ปรากฏขึ้น ไม่ใช่วัฒนธรรมที่เกิดจากพลังของความก้าวหน้า แต่เป็นวัฒนธรรมซึ่งเป็นผลจากความเก่าแก่โคคเคียว ไม่สามารถปรับตัวให้ทันผู้อื่นได้ เมื่อระบบการขนส่งของประเทศถูกพัฒนาให้ดีขึ้นนั้น บริเวณที่โคคเคียวของแอปเปอะเลเซียนเหล่านี้ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปค่อย ๆ วนแต่บางบริเวณที่เป็นแหล่งขุมหรือถ่านหิน ดังนั้นเราจึงพบคนตรี ภาษาถิ่น ที่ยังเก่าแก่ในแถบอ่าหลังเหล่านี้ พร้อมกับพบความยากจน ปัญหาการไร้การศึกษาปรากฏอยู่ด้วย การอพยพออกของประชาชนในแถบแอปเปอะเลเซียนที่อ่าหลังเหล่านี้จึงเกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้ แม้ว่ารัฐบาลจะพยายามหาทางแก้ไขปัญหาคความยากจนในบริเวณนี้ก็ตามที

ประสมการคนบ้านประชากรของชาวอเมริกันและชาวแคนาดา

จำนวนประชากรในแองโกลอเมริกาในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 17 และ 18 เติบโตขึ้นอย่างช้า ๆ แม้แต่ในบริเวณนิวอิงแลนด์และอ่าวเชสพิค (Chesapeake) ซึ่งมีคนอังกฤษและกิจกรรมต่าง ๆ อยู่หนาแน่นที่สุดก็ตาม เมื่อสหรัฐอเมริกาประกาศอิสรภาพ (167 ปีหลังจากเกิดเมืองเจมส์ทาวน์) มีประชากรอยู่เพียง 3 ล้านคนในอาณานิคมทั้งหมดเท่านั้น อีก 100 ปีหลังจากนั้นแคนาดาถึงจะมีประชากรมากเท่าจำนวนนี้ การที่จำนวนประชากรของสหรัฐและแคนาดาแตกต่างกันมากเป็นเพราะความแตกต่างของจำนวนผู้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานและอยู่อย่างถาวรโดยไม่อพยพออกไปไหนอีกมีต่างกัน และการที่แคนาดามีประชากรน้อยกว่าสหรัฐมากนี้เองมีความสำคัญต่อประเทศแคนาดา (ดูรูป 10.2)

การเพิ่มจำนวนประชากรในสหรัฐอเมริกา

การเพิ่มอย่างรวดเร็วของจำนวนประชากรในสหรัฐระหว่าง ค.ศ. 1800 ถึงปัจจุบัน เนื่องมาจากอัตราการเกิดสูง อัตราการตายลดต่ำลงและที่สำคัญคือ มีการอพยพเข้ามา ที่จริงแล้วอัตราการเกิดของประชากรในสหรัฐเริ่มลดจากร้อยละ 3.2 ใน ค.ศ. 1900 เป็นร้อยละ 1.8 ในช่วงทศวรรษ 1930 เมื่อคนหนุ่มสาวนิยมแต่งงานเมื่ออายุมากขึ้น ในช่วงทศวรรษ 1930 นี้เองที่เกิดการตกต่ำทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงทั่วโลก ยังผลให้คู่สมรสพยายามจำกัดขนาดครอบครัวของตนให้เล็กลง ต่อมาเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงเหตุการณ์กลับตรงกันข้าม นั่นคือมีเด็กเกิดขึ้นมากกว่าปกติเรียกว่าช่วง baby boom พร้อม ๆ กับที่เศรษฐกิจก็ขึ้นมากกว่า อัตราการเกิดได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 2.7 แต่ต่อมาอัตราการเกิดก็ค่อย ๆ ลดน้อยลงอีกครั้งหนึ่งจนในปัจจุบันมีอัตราการเกิดประมาณร้อยละ 1.6 ยุคของ "baby boom" ถูกแทนที่ด้วย "birth dearth"

นอกจากอัตราการเกิดแล้ว อัตราการตายยังมีผลสำคัญต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรมาก อัตราการตายลดลงตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัตราการตายของทารกซึ่งหมายถึงว่ามีประชากรจำนวนมากขึ้นที่มีโอกาสรอดตาย เติบโต และมีลูกหลานต่อไปอีก นอกจากอัตราการเกิดอัตราการตายแล้วการอพยพเข้าของประชากรจากทั่วทุกมุมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากยุโรป มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรสหรัฐมาก ได้ประมาณว่าตั้งแต่ ค.ศ. 1820 เป็นต้นมา มีผู้อพยพเข้ามาในสหรัฐประมาณ 44 คน ประชากรที่อพยพเข้ามามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรทั้งปัจจุบันและอนาคตเป็นอย่างยิ่ง ประเทศที่มีผู้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในสหรัฐมากที่สุดได้แก่ เยอรมนี อิตาลี อังกฤษ ไอร์แลนด์ รัสเซีย และแคนาดา การอพยพมีจำนวนมากในช่วงระหว่าง ค.ศ. 1880 ถึง 1910 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 1910 นั้น มีคนอพยพเข้ามาถึง 8 ล้านคน ซึ่งมีผลต่อการเพิ่มของประชากรถึงร้อยละ 40

ในปัจจุบันมีผู้อพยพเข้าประเทศมีปีละประมาณ 4 แสนคน หรือประมาณร้อยละ 16 ของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีระหว่าง 1960 - 1970 นอกจากจะมีผู้อพยพเข้าอย่างถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ยังมีผู้หลบหนีเข้าเมืองถึงปีละจำนวนไม่น้อยอีกด้วย ใน ค.ศ. 1975 รัฐบาลสหรัฐได้ประมาณว่ามีคนที่อพยพเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมายถึงประมาณ 6 - 8 ล้านคน

เมื่อนำอัตราการเกิด อัตราการตายและการอพยพเข้ามารวมกันพิจารณาแล้ว พอสรุปได้ว่าอัตราการเพิ่มของประชากรในสหรัฐอเมริกาค่อย ๆ ลดน้อยลงในศตวรรษที่แล้วนี้ กล่าวคืออัตราการเพิ่มของประชากรลดจากร้อยละ 3 เมื่อตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 เหลือเพียงร้อยละ 0.7 ในปี ค.ศ. 1984 แม้อัตราการเพิ่มจะน้อยมากอย่างที่เห็น แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าจำนวนการเพิ่มจะน้อย เพราะอัตราการเพิ่มร้อยละ 1 นั้นหมายถึงจำนวนการเพิ่มประมาณปีละ 2 ล้านคนเศษ ซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อยเลยทีเดียว

มีผู้ทำนายว่าในช่วง 1960 - 1970 อัตราการเพิ่มของประชากรชาวสหรัฐจะสูงขึ้นอีกครั้งหนึ่งเพราะเป็นช่วงที่เด็ก ๆ ที่เกิดตอน baby boom (1940 - 1950) เติบโตเป็นผู้ใหญ่และมีครอบครัว อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าแปลกใจว่าเหตุการณ์มิได้เป็นไปอย่างที่คาดคิดไว้ อันเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ อาทิ การยอมรับการคุมกำเนิดมากขึ้น ความต้องการเป็นอิสระของกลุ่มสตรีสมัยใหม่ ความกตัญหาทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ปัจจุบันสหรัฐมีปัญหาของโรงเรียนเด็กประถมต้องปิดตัวลงเพราะเด็กมีน้อยเกินไป ครูบางคนต้องออกจากงานซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่คาดไว้ผิดในตอนที่ตั้งขึ้น

การเพิ่มจำนวนประชากรในแคนาดา

ประสบการณ์เกี่ยวกับอัตราการเกิดและอัตราการตายของประชากรในแคนาดาค่อนข้างคล้ายกับในสหรัฐอเมริกา แต่ประสบการณ์เกี่ยวกับการอพยพของประชากร

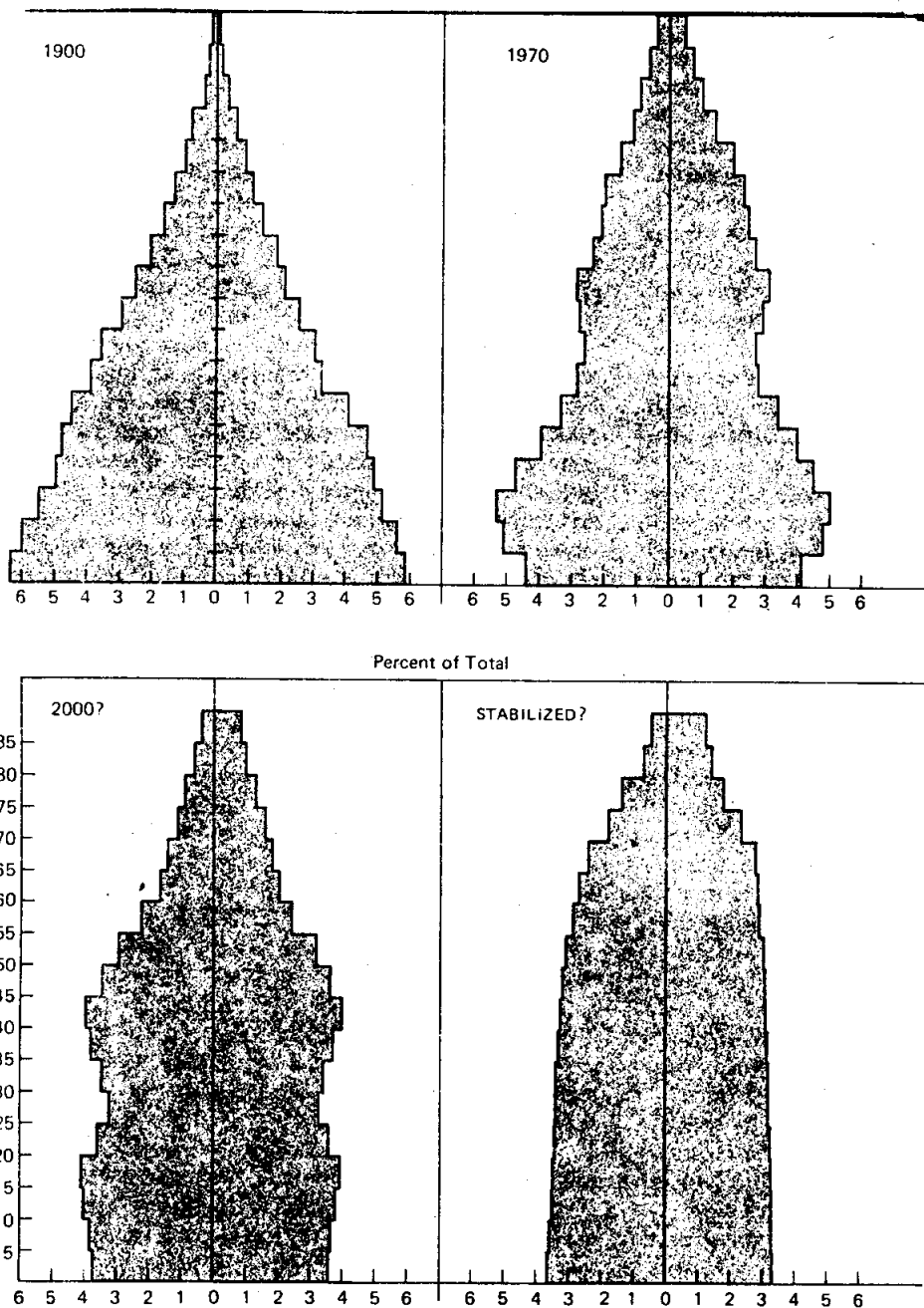
ต่างกันไปมาก เหตุผลสำคัญสืบเนื่องมาจากภูมิประเทศส่วนใหญ่ของแคนาดาไม่เหมาะสมกับการตั้งถิ่นฐาน เพราะมีอากาศหนาวเย็นมาก ประชาชนชาวแคนาดาเองได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในสหรัฐเป็นจำนวนหลายล้านคนตั้งแต่ ค.ศ. 1867 เป็นต้นมา

จาก ค.ศ. 1867 (ประชากรประมาณ 3.5 ล้าน) ถึง ค.ศ. 1900 แคนาดามีประชากรเพิ่มขึ้นโดยธรรมชาติเกือบทั้งสิ้น และแม้แต่อัตราการเพิ่มโดยธรรมชาติก็ต่ำมาก เพราะประชาชนวัยหนุ่มสาวอพยพไปอยู่สหรัฐเป็นจำนวนไม่น้อย จำนวนผู้อพยพเข้าลบจากจำนวนผู้อพยพออกतिकลบ (นั่นคือผู้อพยพออกมากกว่าอพยพเข้า) อย่างไรก็ตาม หลัง ค.ศ. 1900 เป็นต้นมามีผู้อพยพจากยุโรปเข้ามาเป็นจำนวนไม่น้อย ทำให้อัตราการเกิดเพิ่มมากขึ้น ประสิทธิภาพในช่วงที่เกิดภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจ และหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในแคนาดาเหมือนกับของสหรัฐอเมริกาทุกอย่าง

จำนวนผู้อพยพเข้าแคนาดามีเกิน 9 ล้านคน แต่แคนาดาไม่สามารถคงจำนวนดังกล่าวไว้ได้ จำนวนผู้อพยพออกมีมากถึง 6 ล้านคน ผู้ที่อพยพเข้ามาอยู่ในแคนาดาจำนวนไม่น้อยที่ได้ตัดสินใจอพยพออกไปตั้งถิ่นฐาน ณ ประเทศเดิมของตนหรืออพยพต่อไปยังสหรัฐอเมริกา ในปัจจุบันรัฐบาลแคนาดามีนโยบายส่งเสริมให้มีการตั้งถิ่นฐานในประเทศมากยิ่งขึ้น โดยไม่จำกัดเฉพาะคนผิวขาวเท่านั้น เราจะพบคนจีน อินเดีย และชาวเอเชียจากที่ต่าง ๆ เข้าไปตั้งถิ่นฐานในแคนาดาเป็นจำนวนมาก

การเพิ่มประชากรในอนาคต

แม้ว่าประชากรของทั้งสหรัฐและแคนาดาจะเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่อัตราการเกิดของทั้งสองประเทศในปัจจุบันต่ำมากเหลือเกิน ซึ่งลักษณะดังกล่าวได้ปรากฏกับประเทศพัฒนาแล้วอื่น ๆ เช่นกัน และเป็นลักษณะที่ตรงกันข้ามกับเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในประเทศที่พัฒนาจำนวนมาก สหรัฐอาจจะถึงสมัยของ zero population growth หรือถึงสภาวะที่อัตราการเติบโตของประชากรเท่ากับศูนย์ในอีกราว 50 ปีข้างหน้าก็อาจจะเป็นได้

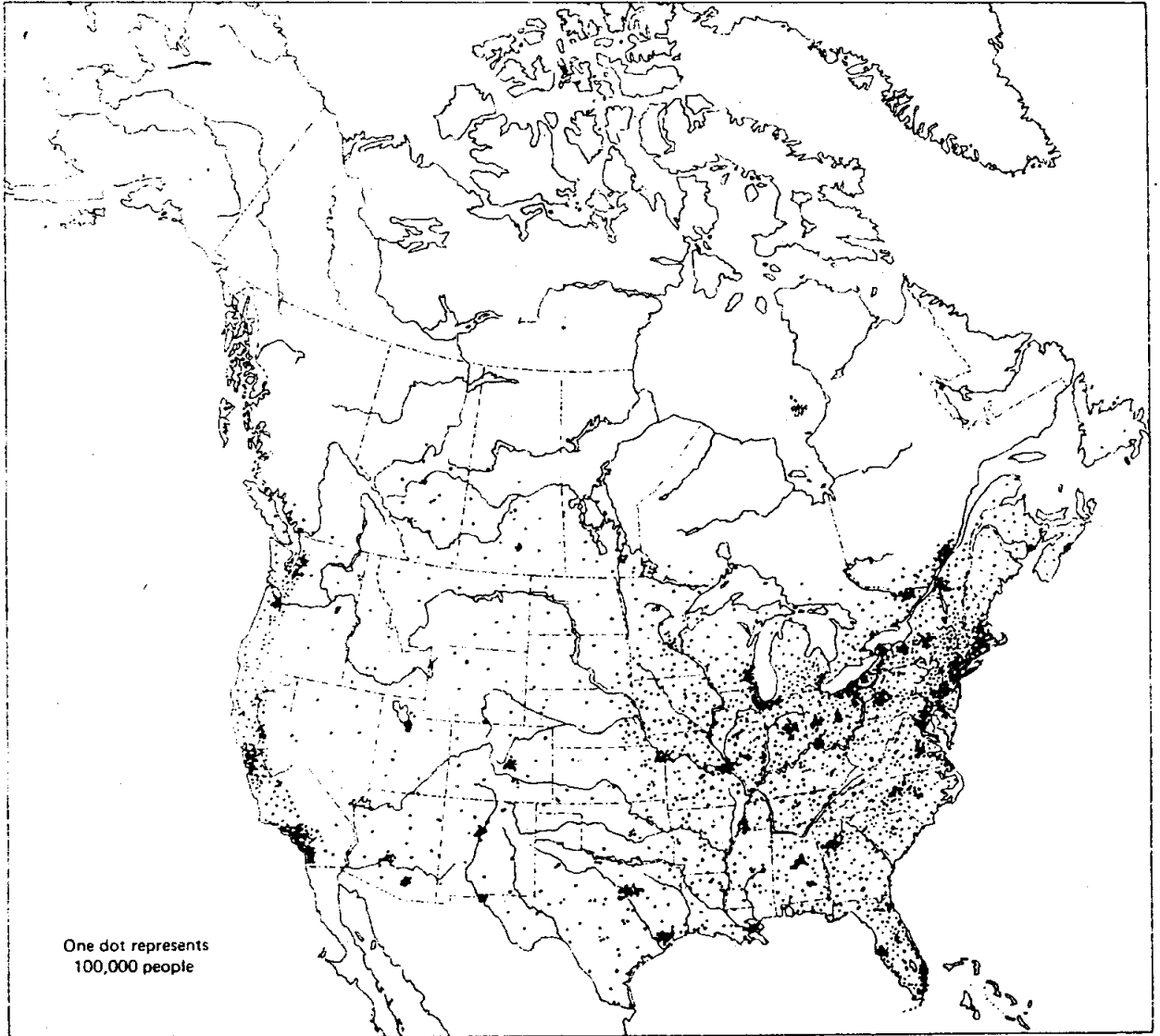
รูป 10.2 ประชากรของสหรัฐอเมริกา
ปี ค.ศ. 1900 ถึง 2000

ปริมาณประชากรของสหรัฐระหว่างปี 1900 ถึงปี 2000 แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของการลัทธิการเกิดของประชากรที่มีต่อโครงสร้างทางอายุของประชากร ประชากรวัยหนุ่มสาวหรือวัยทำงานที่มีอยู่มากในปัจจุบันจะค่อย ๆ มีอายุสูงขึ้นและถูกทดแทนด้วยคนวัยหนุ่มสาวที่มีจำนวนน้อยกว่าเดิม (เพราะอัตราการเกิดลดลง) โครงสร้างการเปลี่ยนแปลงทางอายุดังกล่าวย่อมเกิดผลกระทบมากมายต่อสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม แต่ยังคงถกเถียงกันอยู่ว่าผลกระทบนั้นเป็นผลดีหรือผลร้าย เป็นไปได้ไหมว่าเมื่อประชากรวัยทำงานลดจำนวนลง จะทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานในภาคอุตสาหกรรม เป็นไปได้ไหมว่าอุตสาหกรรมบางประเภทจะประสบปัญหาขาดแคลนตลาดรับซื้อผลผลิตของตน อาจจะมีปัญหาสถาบันการศึกษามีเหลือเฟือ บุคลากรแรงงาน คนวัยทำงานที่มีจำนวนน้อยลงนี้จะต้องหาเงินมาโอบอุ้มผู้สูงอายุซึ่งมีจำนวนมากกว่า ซึ่งคงจะต้องหมายถึงการจ้กระบบการประกันสังคมและเก็บภาษีที่เข้มงวดยิ่งขึ้น หรืออาจจะเป็นไปได้ที่โครงสร้างทางอายุแบบใหม่นี้เปิดโอกาสให้มีการปรับปรุงและต่อต้านระบบเศรษฐกิจและสังคมบางประการที่กำลังเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาในปัจจุบัน

สิ่งที่ควรพิจารณาอีกอย่างหนึ่งอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างอัตราการเพิ่มของประชากรในประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา ก็คือประชากรในประเทศพัฒนาแล้วค่อย ๆ กลายเป็น "คนกลุ่มน้อย" มากขึ้นทุกที เพราะมีจำนวนน้อยกว่า อย่างไรก็ตามคนกลุ่มน้อยเหล่านี้มีคนมาขอความช่วยเหลือในร้านอาหารและร้านค้าอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้นทุกที

การกระจายของประชากร

คนสหรัฐส่วนใหญ่อยู่ทางคานตะวันตกของลุ่มน้ำมิสซิสซิปปี (ดูรูป 10.3) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะอยู่กันหนาแน่นทางคานตะวันตกเฉียงเหนือที่ล้อมรอบไปด้วยแม่น้ำมิสซิสซิปปี แม่น้ำไอโฮโอ มหาสมุทรแอตแลนติกและทะเลสาบใหญ่ทั้งห้า ในภาคใต้ประชากร

รูป 10.3 การกระจายประชากรในแองโกลอเมริกา

จะอยู่เขามางกว่า ยกเว้นบริเวณเขตอุตสาหกรรมใหญ่ เช่นแถบฟิคมอนต์ ส่วนประชาชนทางฝั่งตะวันตกนั้นจะจับกลุ่มกันอยู่บริเวณที่ค้าหรือหุบเขาเช่นที่ลุ่มลอสแอนเจลิส บริเวณ the Great Valley ของแคลิฟอร์เนีย หุบเขาต่าง ๆ ของเทือกเขาชายฝั่งแถบเมืองซานฟรานซิสโกและโอ๊กแลนด์ หุบเขา Willamette และที่ลุ่มหุบเขาจาว์น ส่วนที่เหลือของภาคตะวันตกของสหรัฐมีผู้อยู่เขามาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางตะวันตกของเส้นเมริเดียนที่ 100 อีกบริเวณที่จะพบประชากรอยู่หนาแน่นคือ บริเวณที่มีลักษณะคล้ายห้วยน้ำในทะเลทราย เช่น ฟีนิกซ์ (Phoenix) ในแอริโซนา และเมืองซอลท์ เลค (Salt Lake City) ในรัฐยูทาห์

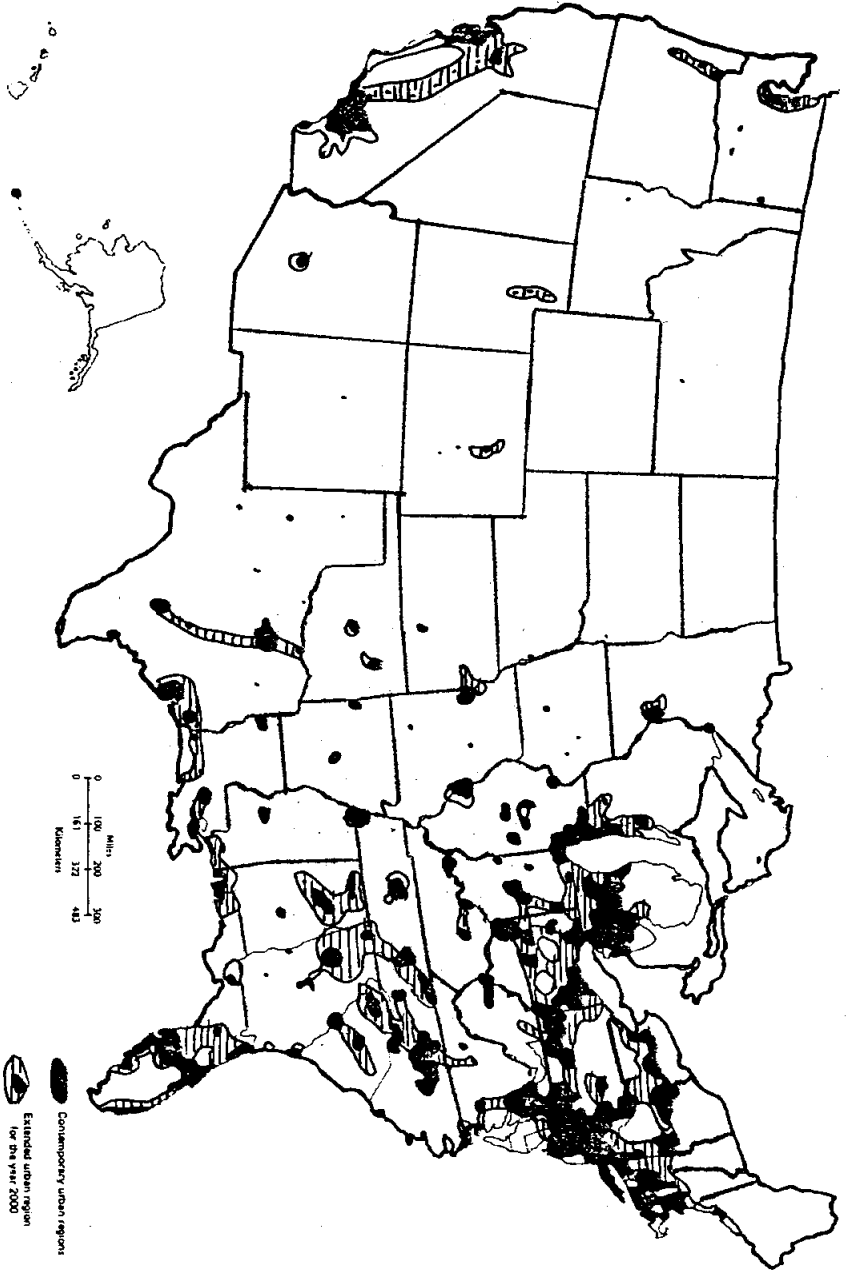
ประชากรส่วนใหญ่ของแคนาดาคืออยู่ในรัศมี 200 ไมล์จากพรมแดนสหรัฐอเมริกาที่ร้อยละ 60 ของชาวแคนาดาอยู่ในคาบสมุทรออนตาริโอและในหุบเขาเซนต์ลอว์เรนซ์ทางใต้ของควิเบค มณฑลที่ติดทะเลมีประชากรเพียงร้อยละ 10 และมณฑลในเขตแพรรีมีประชาชนประมาณร้อยละ 17 ของประชากรทั้งหมด เขตเมืองอุตสาหกรรมในควิเบคและออนตาริโอมีผู้อยู่พหุเขามามากกว่าอพยพออก ซึ่งชี้ให้เห็นว่าในบริเวณนี้จะมีประชากรเพิ่มขึ้นอีกมาก

การเปลี่ยนแปลงโยกย้ายประชากร

สังคมอเมริกันไม่หยุดอยู่กับที่ แต่มีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายเคลื่อนที่ของประชากรอยู่โดยตลอด คือมีมาก่อนที่การตั้งประเทศจนสำเร็จเรียบร้อยเสียอีก การเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรมเริ่มขึ้นในทศวรรษที่ 19 การเติบโตทางอุตสาหกรรมผลักดันให้เกิดการขยายตัวของเมืองที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง (ดูรูป 10.4)

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐ การเติบโตของการเป็นเมืองมีมาจนถึงปัจจุบัน ในค.ศ. 1900 ประชากรร้อยละ 50 เป็นชาวเมือง ในปัจจุบันมีมากกว่าร้อยละ 80 ในบางรัฐ แม้พวกที่ถูกจัดว่าเป็นชาวชนบทก็เพราะว่ามีนิวาสถานอยู่ในชนบท แต่อาจจะ

Sources: Commission on Population Growth and the American Future, *Population and the American Future* (Washington, D.C.: Government Printing Office, 1972); and *Standard Metropolitan Statistical Area* (Washington, D.C.: U.S. Bureau of the Census, 1974).

รูป 10.4 ขอบเขตเมืองในสหรัฐอเมริกายุคใหม่และในปี 2000

เข้ามาทำงานและใช้ชีวิตแบบคนเมืองก็ได้ ประชากรทางฝั่งตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้ มีความเป็นเมืองเพิ่มมากยิ่งขึ้น ส่วนภาคใต้และบริเวณทุ่งแพรวี (รวมบางส่วนของแคนาคา คัวย) มีการเป็นเมืองอย่างช้า ๆ เพราะส่วนใหญ่เป็นสังคมเกษตร แต่เมื่อไม่นานมานี้ ทางภาคใต้มีระดับการเป็นเมืองสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะเริ่มมีอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามระดับการเป็นเมืองในภาคใต้มีลักษณะที่วัดได้ยากเพราะมีคนจำนวนไม่น้อย ที่มีบ้านเรือนอยู่ในชนบท แต่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในเมือง

ประชากรของทั้งสหรัฐและแคนาดาส่วนใหญ่อยู่กันหนาแน่นในเขตเมือง บริเวณที่มีประชากรเพิ่มรวดเร็วที่สุดในปัจจุบันคือในเขต SMSA ขนาดใหญ่ (SMSA=Standard Metropolitan Statistical Areas) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขต SMSA ที่มีประชากรตั้งแต่ 1 ล้านคนขึ้นไป และที่น่าสนใจก็คือ SMSA ในภาคใต้เติบโตรวดเร็ว มากกว่าเพื่อน

การเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของประชากรที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งคือ การอพยพของประชากรจากความแออัดย่านคอนในของเมืองใหญ่ออกสู่ชานเมือง ทำให้บริเวณรอบ ๆ เมืองที่เคยใช้เพื่อการเกษตรถูกบุกเบิกเป็นจำนวนไม่น้อย

การอพยพของประชากรจากชนบทสู่เมืองเคยถือว่าเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้เมืองเติบโตขึ้น อย่างไรก็ตามในปัจจุบันประชาชนเมืองเติบโตด้วยตัวเอง ในช่วงทศวรรษ 1960 สามในสี่ของประชาชนชาวเมืองที่เพิ่มขึ้นเป็นผลจากการเพิ่มภายในเมืองเอง ที่เหลือมาจากการอพยพเข้าจากชนบทและจากต่างประเทศ คณะกรรมการเกี่ยวกับประชากรได้ประมาณว่าการเพิ่มของประชากรในเมืองระหว่าง ปีค.ศ. 1972 - 2000 จะมีประมาณ 81 ล้านคน 4 ล้านคนมาจากชนบท 10 ล้านคนจากการอพยพเข้าจากต่างประเทศ และที่เหลือเกิดจากการเพิ่มของประชากรที่มีอยู่แล้วในเมือง ผู้ที่อพยพจากชนบทมาสู่เมืองนี้มักมาจากที่ที่ยากจน เป็นผู้ขาดฝีมือ และนำปัญหาบ้านเศรษฐกิจและสังคมมาสู่เมืองใหญ่ทั้งหลาย

หากพิจารณาจากสถิติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงประชากรจะพบว่าภูมิภาค
ชนบทเป็นภูมิภาคที่สูญเสียประชากรมากที่สุดและเหตุการณ์นี้ได้เกิดมานานแล้วในหลาย ๆ
ท้องถิ่น และมีอยู่บ่อยครั้งที่บริเวณนั้น ๆ เริ่มสูญเสียประชากรภายในเวลาไม่กี่สิบปีหลังจาก
ที่ได้เกิดชุมชนนั้นขึ้น ในบรรดาภูมิภาคที่สูญเสียประชากรนี้ได้แก่ที่ราบชายฝั่งจากรัฐ
เวอร์จิเนียถึงเท็กซัส บริเวณหุบเขามิสซิสซิปปีตอนกลางและตอนล่าง และบริเวณที่ราบ
ใหญ่ตั้งแต่เท็กซัสตอนกลางถึงพรมแดนแคนาดาตลอดจนบางส่วนของเทือกเขาทางตะวันตก
สำหรับบริเวณที่มีคนอพยพมากที่สุดคือบริเวณภูมิภาคแอปปะเลเชียนซึ่งประสบปัญหาทาง
เศรษฐกิจอย่างรุนแรง และกลายเป็นแหล่งที่คนหาทางย้ายออกไปอยู่ยั้งที่ต่าง ๆ มาก
อย่างไรก็ตามบางบริเวณในภูมิภาคแอปปะเลเชียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณพีคมอนต์
และ the Ridge and Valley ในเทนเนสซีตะวันออก ตะวันตกเฉียงเหนือของ
จอร์เจีย และตะวันออกเฉียงเหนือของแอละแบมา มีประชากรเพิ่มขึ้น ดังนั้นเราจึง
อาจกล่าวได้ว่าภูมิภาคแอปปะเลเชียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประชากรแตกต่างกันไป

ความเชื่อที่ว่าชาวอเมริกันยังคงอพยพไปทางตะวันตกนั้นอาจจะเป็น
ความเข้าใจที่ยังผิด ๆ อยู่มาก เพราะแม้ว่าเมืองใหญ่ ๆ ทางฝั่งตะวันตก เช่น
ฮอสแอนเจลิส ซานฟรานซิสโก ซีแอตเทิล มีคนอพยพเข้าไปตั้งหลักแหล่งอยู่มากใน
ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 ก็ตาม แต่หลายบริเวณในภาคตะวันตกยังมีคนอยู่เบาบางมาก
ข้อเท็จจริงที่เราพอสรุปได้เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายประชากรในสหรัฐอเมริกา ก็คือ
ในเขตที่มีการเกษตร ประชากรมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่เขตชุมชนมีประชากรเพิ่มมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาองโกลอเมริกา

ประสบการณ์การพัฒนาองโกลอเมริกาในคริสต์ศตวรรษที่ 19 สืบเนื่องมาจาก
การปฏิวัติอุตสาหกรรม การเกษตรเพื่อการค้าถูกกระตุ้นโดยการขยายตัวของตลาดซึ่งเกิดขึ้น
พร้อม ๆ กับการปฏิวัติอุตสาหกรรม วัตถุประสงค์ที่ต้องการป้อนโรงงานอุตสาหกรรมที่กำลังขยายตัว
ต้องการการปรับปรุงและขยายระบบการคมนาคม เพื่อสนองความต้องการนี้ได้มีการค้นคว้า

ปรับปรุงเทคนิคใหม่ ๆ ขึ้นมากมาย ตัวอย่างเช่น การปรับปรุงเทคนิคการแยกเมล็ดฝ้าย ออกจากใยฝ้าย (ginning) เพื่อลดแรงงานในการนี้เอง เมื่อวิทนี (Whitney) ปรับปรุงได้สำเร็จ ภาควิชาที่ถือพิจารณาว่าเป็นที่ที่เหมาะสมแก่การตั้งถิ่นฐานและปลูกฝ้าย คั้งนั้นจึงกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีทำให้มีการตั้งถิ่นฐานอย่างรวดเร็ว ในภาคใต้ตอนล่างในคริสต์ศตวรรษที่ 19 นอกจากนั้นการประดิษฐ์ปืน Colt revolver ทำให้ชาวยุโรปมีความเหนือกว่าชาวอินเดียน ซึ่งต่อมาก็ต้องยอมเสียอำนาจการยึดครอง บริเวณทุ่งหญ้าอันกว้างใหญ่ให้แก่ชาวยุโรป การคิดค้นทำรั้วลวดหนามทำให้สามารถแยก ฝูงปศุสัตว์ที่เคยไปเหยียบย่ำพืชผลออกมาได้ และยังแยกสัตว์ออกเพื่อการผสมพันธุ์อีกด้วย ทั้งรั้วลวดหนามและกังหันลมที่โซบิมน้ำให้ประโยชน์อย่างล้นเหลือแก่ภูมิภาคเกษตรกรรม ในที่ราบใหญ่ และเป็นสิ่งที่จำเป็นก่อนที่การเลี้ยงสัตว์แบบปล่อยหาหญ้ากินเองจะถูกเปลี่ยน มาเป็นการเลี้ยงสัตว์ในคอกและปลูกพืชไร่ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีมากมายหลายอย่าง ที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ทำให้ชาวแองโกลอเมริกันสามารถใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้ดียิ่งขึ้น และเพิ่มคุณค่าให้สถานที่บางแห่งเป็นพิเศษ อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงที่นับว่ามี อิทธิพลต่อการใช้ทรัพยากรมากที่สุดคือการปรับปรุงระบบการขนส่งที่ เกิดในช่วง คริสต์ศตวรรษที่ 19 และ 20

ระบบการขนส่งของแองโกลอเมริกา

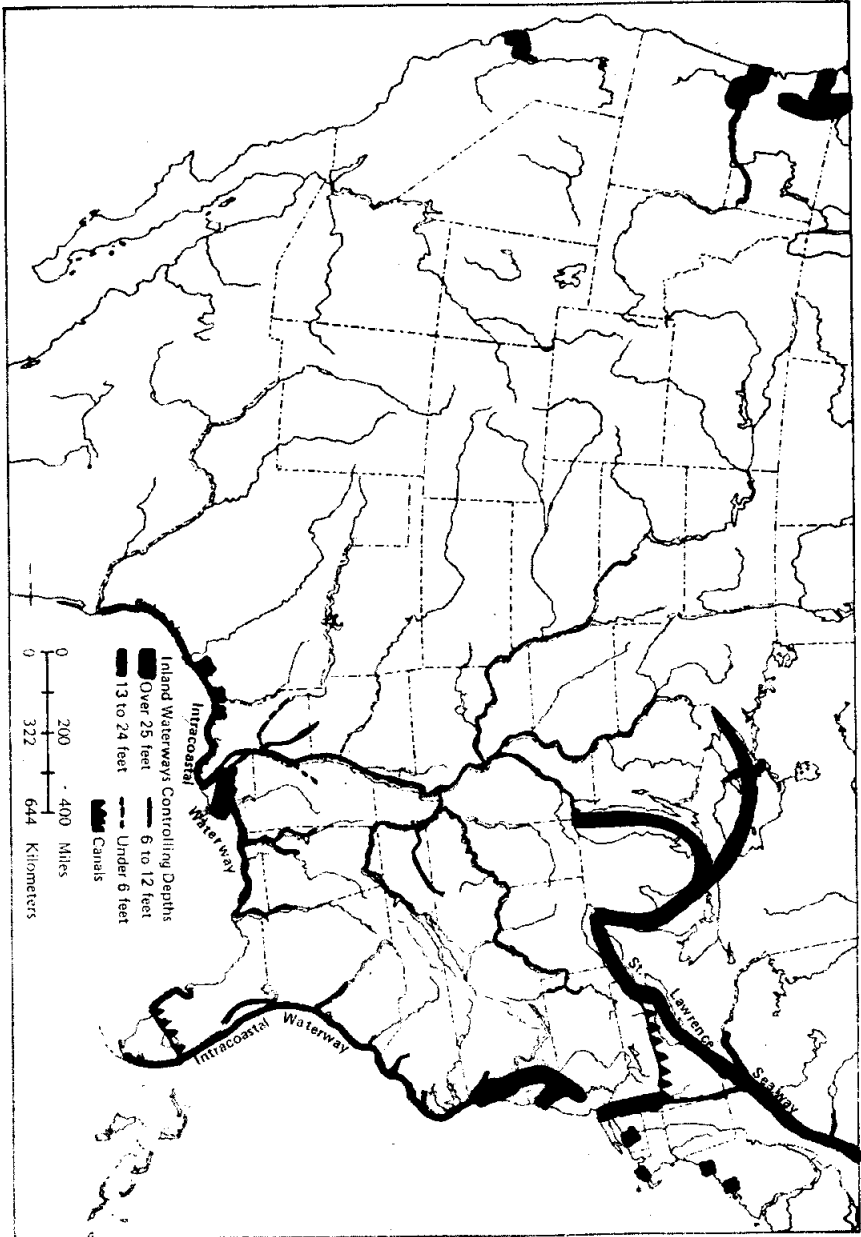
การขนส่งมีอิทธิพลสำคัญต่อการเคลื่อนไหว การแจกแจง และการตั้งถิ่นฐาน ของประชากร ตั้งแต่การตั้งถิ่นฐานครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน การขนส่งทำให้สถานที่บางแห่ง มีฐานะเป็นศูนย์กลาง แต่เมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนไป ความสำคัญของที่นั้น ๆ อาจถูก เปลี่ยนแปลงไปก็ได้ นอกจากนั้นการพัฒนาระบบการขนส่งที่สามารถขนย้ายวัตถุจำนวนมาก ๆ ด้วยราคาที่ต่ำยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการใช้ทรัพยากรเพื่ออุตสาหกรรมทั้งใน สหรัฐและแคนาดา การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการขนส่งที่มีอยู่บ่อย ๆ ได้ทำให้ค่าขนส่ง ลดต่ำลงเรื่อย ๆ และเพื่อประสิทธิภาพในการขนส่งสินค้าต่าง ๆ และที่สำคัญอีกประการ

คือทำให้ความสำคัญของที่ต่าง ๆ เปลี่ยนไป ดังนั้นเราจึงกล่าวได้ว่าการขนส่งมีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนาของแองโกลอเมริกา

1. การขนส่งทางน้ำ ในสมัยบุกเบิกจนถึงทศวรรษ 1830 นั้น การขนส่งที่สำคัญคือการขนส่งทางบกและทางน้ำในรูปของแพ เรือบรรทุก และเรือสำเภา เนื่องจากการขนส่งทางน้ำมีราคาต่ำกว่าการขนส่งทางบกมาก ดังนั้นจึงมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการตั้งถิ่นฐานในระยะแรก ทั้งสำหรับประชาชนที่สนใจตั้งถิ่นฐานเพื่อทำการเกษตรและผู้ที่สนใจทำการค้าขายเมืองที่เกิดขึ้นในสมัยแรกนี้เป็นผลจากการค้า และแน่นอนเมืองสำคัญ ๆ ล้วนแล้วแต่เป็นเมืองที่อยู่บนเส้นทางน้ำทั้งสิ้น (ดูรูป 10.5)

พอลถึง ค.ศ. 1800 เมืองบอสตัน นิวยอร์ก และฟิลาเดลเฟีย มีขนาดไล่เลี่ยกัน และทำหน้าที่คล้าย ๆ กัน คือเป็นท่าเรือบนฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก ยังมีเมืองท่าอีกหลายเมืองเกิดขึ้น แต่เมืองทั้งสามก็ยังคงเป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดในระยะแรก เมืองท่าต่าง ๆ เหล่านี้ทำหน้าที่เป็นหัวเชื่อมของบรรดาเมืองเบื้องหลังเมืองท่า (hinterlands) ที่อยู่ตอนในกับยุโรปในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของระบบแลกเปลี่ยนของยุโรปที่ใหญ่กว่า

พอลถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 บทบาทของการขนส่งทางน้ำยิ่งเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับตอนในประเทศ ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุ 2 ประการ ประการแรกคือการพัฒนาการไหลพลังงานไอน้ำกับเรือ ดังนั้นจึงมีเรือกลไฟแล่นด้วยความเร็วสูงขึ้นกว่าเดิม ประการที่สองคือการใช้ประโยชน์จากเส้นทางน้ำภายในประเทศ เช่น แม่น้ำโอไฮโอ มิสซิสซิปปี และสาขาอย่างกว้างขวางขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นยังมีการขุดคลองเชื่อมลำน้ำธรรมชาติอีกหลายคลองซึ่งเท่ากับเพิ่มความสะดวกในการขนส่งสินค้าและผู้คนมากยิ่งขึ้น คลองที่ขุดขึ้นที่สำคัญคือคลองอีรี (Erie) ซึ่งขุดในปี 1825 ใ้รับผลสำเร็จมากเพราะคลองนี้ลดค่าขนส่งและเวลาขนส่งสินค้าจากเมืองบัฟฟาโลไปยังนิวยอร์ก จากเดิม 100 เทรียนูทตัน ในเวลา 20 วัน เหลือเพียง 5 เทรียนูทตันในเวลา 5 วันเท่านั้น นอกจากนั้นคลองอีรียังทำให้บริเวณ 2 ฝั่งคลอง

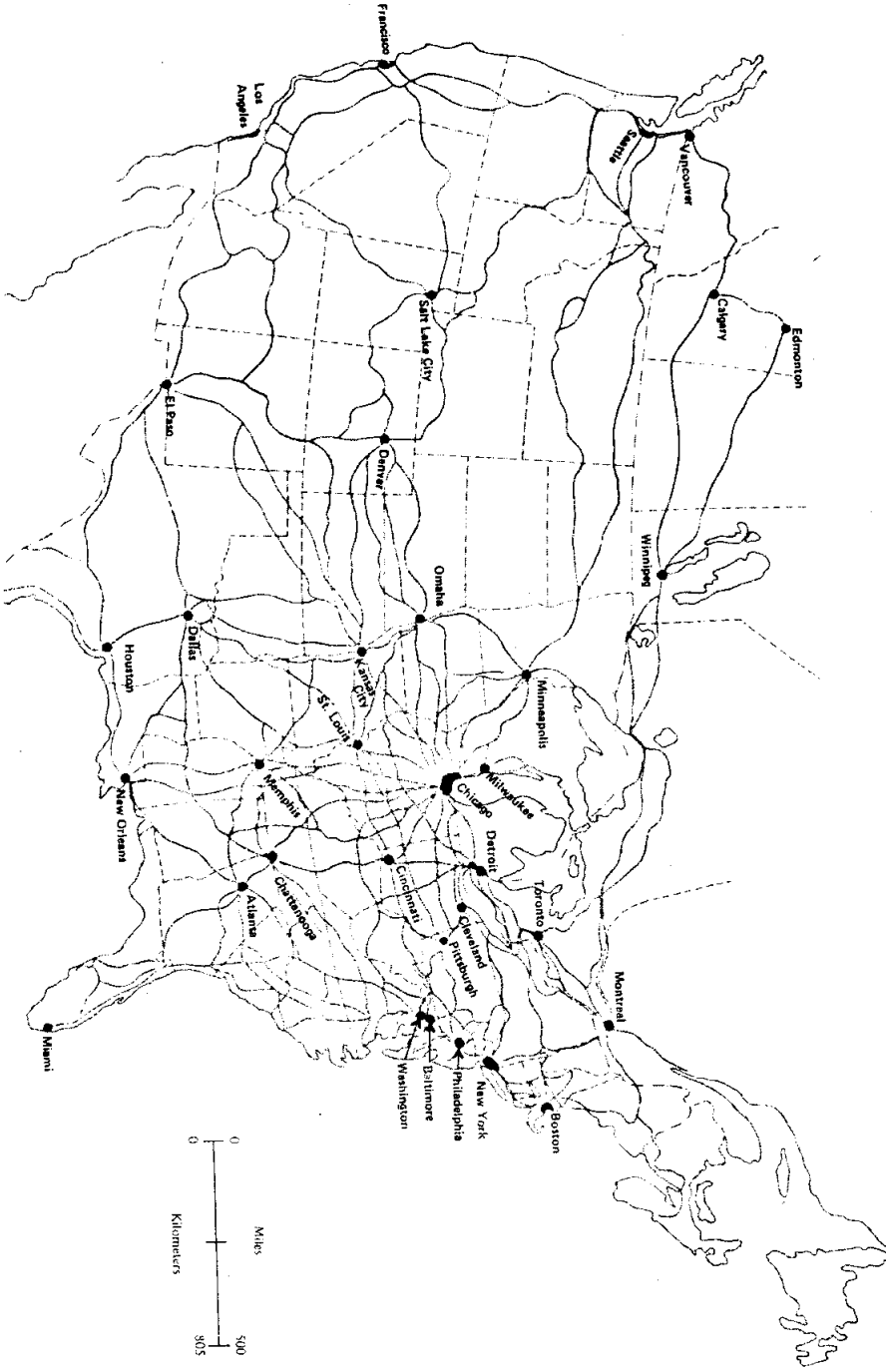

รูป 10.5 โครงข่ายการคมนาคมทางน้ำในอเมริกา

มีความสำคัญเพิ่มขึ้น ดินแดนเบื้องหลังเมืองท่าของนครนิวยอร์กก็ขยายอาณาเขตออกไป เราอาจกล่าวได้ว่าคลองอิรีนี่เองที่ทำให้นิวยอร์กรุ่งเรืองขึ้นจนกลายเป็นเมืองสำคัญของ สหรัฐอเมริกาจนถึงปัจจุบัน ท่อมามีการขุดคลองบริเวณทะเลสาบใหญ่ทั้งห้าเพื่อ เชื่อมต่อกับคลองอิรี อันยังผลให้สามารถเคลื่อนย้ายสินค้าจำพวกข้าวสาลีผลผลิตจากป่าไม้ และแร่ธาตุจากแถบทะเลสาบใหญ่ทั้งห้าออกมาสู่ตลาดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ ประเทศได้สำเร็จ การปรับปรุงด้านการขนส่งนี้มีส่วนส่งเสริมให้การค้าขายตัวเข้าไป ได้ไกลยังตอนในแผ่นดิน ซึ่งมีทรัพยากรที่ล้ำค่าอยู่อีกมากมาย ผลที่ตามมาอย่างหนึ่งก็คือ ผลผลิตทางเกษตรกรรมแถบนิวยอร์กซึ่งก็ทำไม่คอยได้ผลดีนัก ยิ่งลดต่ำลงกว่าเดิม เกษตรกรหันไปผลิตพืชเฉพาะชนิดแทน การที่นิวยอร์กคือดินแดนเบื้องหลังเมืองท่าได้เป็น บริเวณกว้างขวางนี้เอง ทำให้นิวยอร์กเด่นไปกว่าเมืองใด ๆ ในตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบอสตัน นิวยอร์กเป็นตัวอย่างที่ดีที่แสดงให้เห็นอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลง การขนส่งต่อการเติบโตของเมือง และเหตุการณ์ดังกล่าวนี้อาจจะเกิดขึ้นได้อีกใน ภูมิภาคที่กำลังพัฒนา

2. การขนส่งทางรถไฟ ยุครถไฟเริ่มต้นก่อนที่บุคคลสองเฟื่องฟูจะสิ้นสุด พอลถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 บทบาทของรถไฟเพิ่มมากยิ่งขึ้น รถไฟนั้นบางครั้งแข่งขัน กับการขนส่งทางน้ำแต่โดยทั่วไปกล่าวได้ว่าการขนส่งทางรถไฟสนับสนุนการขนส่งทางน้ำ มากกว่า นั่นคือมีส่วนทำให้การขนส่งทางน้ำเหมาะสมมีประสิทธิภาพมากขึ้น และในกรณีของ ภูมิภาคทะเลสาบใหญ่ทั้งห้า นั้น การสร้างทางรถไฟทำให้สามารถนำผลผลิตจากตอนใน ๆ มาบ่อนให้เมืองท่าได้ค้ำว่ โครงข่ายรถไฟถูกสร้างขึ้นตามเมืองท่าชายฝั่งบางแห่งเท่านั้น และทำให้เมืองท่าภายในหลายแห่งมีความสำคัญในฐานะเมืองศูนย์กลางมากขึ้น เช่นชิคาโก และเซนต์หลุยส์ (ดูรูป 10.6)

เส้นทางรถไฟเชื่อมต่อกับฟาร์ม ป่าไม้ และแหล่งแร่ธาตุเข้ากับเมืองท่าและ เมืองต่าง ๆ การปรับปรุงเทคโนโลยีทางรถไฟให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ๆ ทำให้สามารถใช้ รถไฟขนสินค้าเป็นระยะทางไกล ๆ ได้ และนั่นก็หมายถึงว่าวัตถุดิบหรือสินค้าต่าง ๆ นั้น

รูป 10.6 โครงข่ายเส้นทางรถไฟในอเมริกา

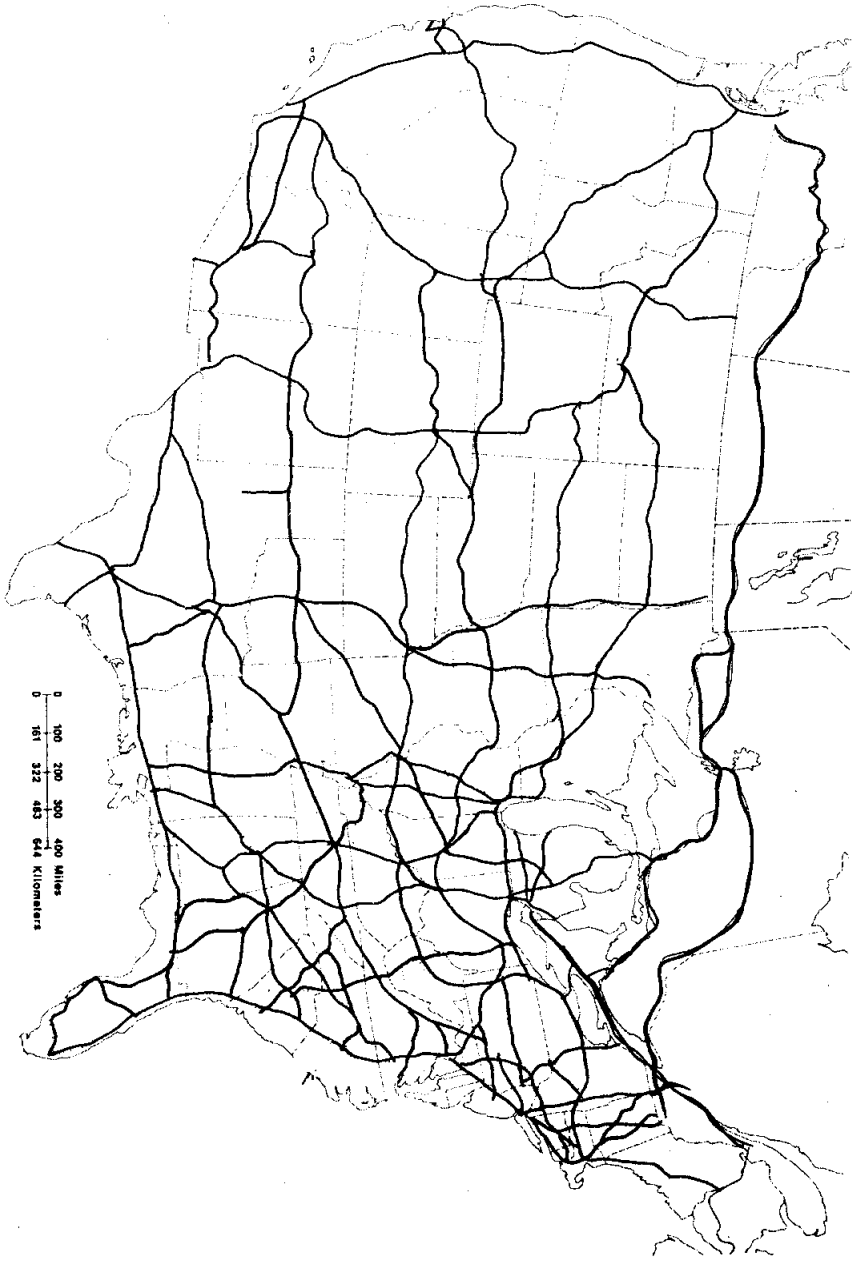

จะรวมกันอยู่ ณ เมืองหรือสถานีรถไฟเพียง 2 - 3 แห่งก็พอ รถไฟช่วยการบุกเบิก
 กินแค้นตะวันตกเพื่อเกษตรกรรม และช่วยให้มีการทำเหมืองแร่ทองแดง ตะกั่ว และสังกะสี
 ในภาคตะวันตกไกล ในตอนนี้สามารถเคลื่อนย้ายข้าวสาลีไปสู่และจากท่าเรือ ด้านทิศ
 สามารถขนย้ายไปสู่เมืองท่าบนฝั่งทะเลสาบทั้งห้าในขณะที่สินแร่เหล็กถูกขนส่งจากเมืองท่า
 บนฝั่งทะเลสาบทั้งห้าสู่เมืองที่อยู่ตอนใน (พิกัสเบอร์ก) พอถึงปลายช่วงทศวรรษ 1860
 เป็นจุดสำคัญของการเปลี่ยนแปลงเพราะอุตสาหกรรม - เมืองเติบโตอย่างรวดเร็วมาก
 ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นไม่ไกลหากปราศจากการขนส่งที่ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น
 ระบบการขนส่งระดับชาติเริ่มประสานตัวเป็นรูปเป็นร่างขึ้น และในขณะที่เมืองบางเมือง
 ที่มีลักษณะเหมาะสมกับเทคโนโลยีการขนส่งที่ได้เปลี่ยนแปลงไปและได้กลายเป็นศูนย์กลาง
 อุตสาหกรรมและการค้า ก็มีอีกหลาย ๆ เมืองที่เริ่มลดความสำคัญของ

การเติบโตของเมืองในช่วงปี ค.ศ. 1860 ถึง 1920 ถูกกระตุ้นด้วยการพัฒนา
 อุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ และเป็นการขยายตัวชนิดที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนเลยในโลก
 เมืองผู้นำทางค่านอุตสาหกรรมของปี ค.ศ. 1920 นั้น ถูกกำหนดหรือได้ปรากฏแนวของ
 ความเป็นผู้นำนี้มาตั้งแต่ ค.ศ. 1860 แล้ว ในฐานะศูนย์กลางการค้าที่สำคัญ (ยกเว้น ลอส-
 แอนเจลีส์) ในช่วงนี้การขนส่งทั้งทางรถไฟและทางน้ำ ซึ่งคอยเสริมกันอยู่มีส่วนสำคัญที่
 ทำให้เมืองศูนย์กลางบางแห่งได้ขยายขึ้นสู่ตำแหน่งที่โด่งดังระดับชาติ

3. การขนส่งทางถนน ตั้งแต่ ค.ศ. 1920 เป็นต้นมาตัวเร่งที่ทำให้เมือง
 เติบโตคือการประกอบกิจการขั้นที่ 3 (หรือการให้บริการ) ซึ่งมีบทบาทมากยิ่งขึ้นกว่า
 อุตสาหกรรมเสียอีก การขนส่งทางรถไฟบางส่วนถูกแทนที่ด้วยรถยนต์และเครื่องบิน
 สำหรับหน้าที่การขนส่งสินค้าในระยะทางไกลนั้นรถไฟยังคงมีความสำคัญอยู่ แต่หน้าที่ขนส่ง
 ผู้โดยสารหรือสินค้าในระยะสั้น ๆ แล้วรถไฟเสียเปรียบรถยนต์ ผู้โดยสารนิยมรถยนต์และ
 เครื่องบินมากเนื่องจากรวดเร็วกว่ารถไฟ อย่างไรก็ตามโครงข่ายการขนส่งที่ได้เริ่ม
 วางรูปแบบไว้แล้วตั้งแต่ในช่วงรถไฟรุ่งเรืองยังคงดำรงอยู่ในสมัยของรถยนต์และเครื่องบิน
 ดังนั้นชุมชนหรือเมืองใหญ่ที่เติบโตในสมัยรถไฟจึงยังคงรุ่งเรืองต่อไป

รูป 10.7 โครงข่ายเส้นทางคมนาคมของอเมริกา

ในปัจจุบันสหรัฐอเมริกาและแคนาดามีโครงการขนส่งทางถนนที่ทันสมัยมาก การเดินทางติดต่อระหว่างชุมชนต่าง ๆ ทำให้ทั่วถึงกันหมด ระบบทางหลวงระหว่างรัฐ (Interstate Highway System) มีทางสายย่อยจากท้องถิ่นต่าง ๆ ที่เชื่อมระบบทางหลวงเหล่านี้มีอิทธิพลบางประการต่อสถานที่บางแห่ง และเป็นสิ่งที่รวมภูมิภาคทางเศรษฐกิจของประเทศเข้าด้วยกัน (ดูรูป 10.7) นอกจากนั้นยังมีการหันกลับไปปรับปรุงระบบคลองขนส่งอีกในหลาย ๆ บริเวณที่สำคัญคือบริเวณทะเลสาบใหญ่ทั้งห้า ซึ่งมีเมืองอุตสาหกรรมใหญ่ตั้งอยู่ริมฝั่งหลายเมือง นอกจากนั้นได้ปรับปรุงเส้นทางที่เรียกว่า St. Lawrence Seaway ใน ค.ศ. 1959 เชื่อมทะเลสาบทั้งห้าจากกันตะวันตกสุดของทะเลสาบมิชิแกน (เมืองชิคาโก) เข้ากับมหาสมุทรแอตแลนติก โดยผ่านแม่น้ำเซนต์ลอว์เรนซ์และเชื่อมกับคลองอีรีเคซึ่งเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นคลองเรือบรรทุกของรัฐนิวยอร์ก (New York State Barge Canal) ด้วย ดังนั้นทะเลสาบทั้งห้าจึงทำหน้าที่ไม่เฉพาะแต่เป็นทางน้ำคอนในที่สำคัญเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมเข้ากับเส้นทางเรือต่างประเทศอีกด้วย เช่น คลิฟแลนด์ คีทรอยท์ และชิคาโก ทำหน้าที่เป็นเมืองท่าติดต่อกับยุโรป นอกจากนั้นคลองต่าง ๆ ในชิคาโกยังต่อกับระบบแม่น้ำมิสซิสซิปปีที่อยู่คอนในทวีปอีกด้วย เส้นทางน้ำยังคงความสำคัญในฐานะเส้นทางขนส่งชาวชาติ ถ่านหิน สินแร่ เหล็ก เปโตรเคมีคอล ตลอดจนสินค้าที่มีขนาดใหญ่ น้ำหนักมากทั้งหลาย สรุปแล้วเส้นทางน้ำมีอิทธิพลรอบ ๆ ชุมชนที่มีความเป็นเมืองและมีอุตสาหกรรมสูงในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐ และโค่นแทรกเข้าไปคอนในทวีปถึง 2 พันไมล์ โดยอยู่ทางใต้ของเส้นพรมแดนระหว่างแคนาดาและสหรัฐซึ่งได้ถูกใช้ เป็นระบบการขนส่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่พื้นที่คอนในแผ่นดินหลายแห่งของทั้งสองประเทศ

คำถามท้ายบทที่ 10

1. จงกล่าวถึงความแตกต่างของการตั้งถิ่นฐานของชาวอังกฤษในสหรัฐอเมริกาและชาวฝรั่งเศสในแคนาดา
2. ความขัดแย้งซึ่งนำไปสู่สงครามกลางเมืองระหว่างฝ่ายเหนือและฝ่ายใต้ของสหรัฐอเมริกาสืบเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ จงวิจารณ์สาเหตุของสงครามดังกล่าวในฐานะนักภูมิศาสตร์
3. จงกล่าวถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ของบริเวณที่มีประชาชนอยู่หนาแน่นที่สุดของสหรัฐอเมริกาและแคนาดา และอธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้บริเวณนั้นมีประชาชนอยู่หนาแน่นโดยสังเขป
4. จงอภิปรายถึงผลกระทบซึ่งอาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางอายุของประชากรในสหรัฐอเมริกาและแคนาดาซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน
5. จงแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีด้านการขนส่งและการพัฒนาแองโกลอเมริกา